

ΣΑΜΑΡΤΖΗ: "ΜΑΡΙΑ ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΙΣΣΑ,"

Σημείωμα τοῦ συγγραφέως
κ. Α. Π. Ν. ΜΑΓΓΑΝΑΡΗ

Ξεκινώντας ἀκροθιγῶς ἀπὸ τὸν κλασσικὸ δραματικὸ θρύλο τῆς Μαρίας τῆς Πενταγιώτισσας, οἱ διαλεχτοὶ συνάδελφοὶ Ἀλ. Σακελλάριος καὶ Δ. Γιαννουκάκης συνέθεσαν μιὰ ἀρκεκούντως «ἐμπορικὴ» μουσικὴ ἠθογραφία μὲ τὸ κουλὲρ τοκὰλ τῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου κατὰ τὴν περίοδο τῆς πρώτης βασιλείας.

Ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς, ποῦ τὸ σφιγμομέτρησης ἢ ἀναβίωση τῶν ἐδυλλίων καὶ τῶν κωμειδυλλίων στὴν «Ἀγαπητικὸν τῆς Βοσκοπούλας», «Γκόλφως» καὶ «Τζιῶτικον Ραβαϊσιου», ἦταν τὸ κίνητρο ἀσφαλῶς γιὰ τὴ δημιουργία τῆς νέας «Πενταγιώτισσας» καὶ τὸ μυστικὸ τῆς νέας ἐπιτυχίας της εἶναι ἡ ἐντεχνη διασταύρωσις τοῦ ἀφελοῦς κωμικοῦ στοιχείου μὲ τὸ ἐλαφρὸ μελοδραματικόν, σ' ἓνα ρυθμὸ γοργὸ καὶ ἀλλεπάλληλο.

Ἰδίως ὅ,τι περισσότερο στήριζει τὸ καινούργιο ἔργο δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἡ δραματικὴ ζωὴ τῆς θρυλικῆς ἡρωίδος, ἀλλὰ τὰ ἀπ' ἀφορμὴ τῆς ζωῆς αὐτῆς κωμικὰ ἐπεισοδιακὰ μέρη καὶ μιὰ ἀπλὴ ἐρωτικὴ ἱστορία, παράλληλα γεννημένη μὲ τὴν τραγωδίαν τῆς δασκαλοπούλας.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ συγκίνηση δὲν ἀνεβαίνει κρεσέντο στὸ ξετύλιγμα τῆς ὑποθέσεως κ' οὔτε κορυφώνεται κἂν στὸ τέλος τοῦ ἔργου, μὰ ἀντίθετα ἡ λανθάνουσα φάρσα ζωηρεύει ἀπὸ σκηνὴ σὲ σκηνὴ πρὸ πάντων ἀνάμεσα στοὺς δύο βασικοὺς ἀντιπροσωπευτικοὺς τύπους τῶν λιονταρήδων τῆς μυθικῆς ἐπαρχιακῆς ἀσφαλείας. Ἴσως ὁμως ἡ μιὰ τέτοια τροπὴ τῶν πραγμάτων

νᾶναι ὁ σίγουρος προσανατολισμὸς καὶ ἡ ἐνδεδειγμένη δημοσιὰ ποῦ ὀδηγεῖ πρὸς τὴν ἐπιτυχία. Καὶ τὴ γνωρίζουν προανῶς καὶ οἱ ἔμπειροὶ συγγραφεῖς τῆς «Μαρίας Πενταγιώτισσας».

Θάλεγε κανεὶς πῶς, πρὶν ἀκόμα γραφῆ τὸ ἔργο, ἐδιαλέχτηκαν οἱ ἐρμηνευταὶ τῶν ρόλων του καὶ πῶς κάθε φράση καὶ κάθε σκηνή, πρὶν διατυπωθῆ ἢ συντεθῆ, εἶχε τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἐκτελέσεώς της. Ἄλλοιῶς δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐξηγηθῆ αὐτὴ ἡ τέλεια ἐναρμόνιση καὶ ἡ σύμπτωση τῶν καταλλήλων προσώπων στοὺς τύπους των. Τὰ βασικὰ στελέχη τοῦ συγκροτήματος τοῦ θεάτρου Σαμαρτζῆ ἔχουν δώσει βέβαια καὶ πολλὰ ἄλλες φορὲς δείγματα τῆς ἰσχυρῆς δυναμικότητός των. Σήμερα ὁμως παρουσιάζονται θαρρεῖς ἐνσαρκωταὶ ἠρώων κομμένων καὶ ραμμένων ἐπάνω στὰ μέτρα τους. Μποροῦσε πιθανὸν κανεὶς νὰ ζητήσῃ μιὰ πρὸ ἀρρενωπῆ ἐμφάνιση στὸ πρόσωπο τῆς βεντέττας ποῦ ὑποδύεται τὴν Πενταγιώτισσα Ἀλλὰ τότε ἡ ἐκδικήτρια λησταρχίνα θᾶχανε τὴ γυναικότητα ποῦ ἀπαιτεῖ ὁ ρόλος καὶ ποῦ ἐκδηλώνεται σ' ὅλο καὶ ἀπ' ὅλο τὸ εἶναι τῆς Μαρίας Κρεββατᾶ, μὲ τὴ θερμὴ ἠθοποιία καὶ τὸ πλούσιο ταμπεραμέντο τῆς βάμπ. Τί ἰδανικώτερο, ὡστόσο, ντοῦο σπερταριστῶν μπουφῶν κωμικῶν ἀπὸ τὸν Πατρικίω

και τον Κώστα Δούκα και τι αντι-
προσωπευτικώτερος τύπος άρ-
χοντοχωριάτη πατέρα από το
Νίκο Μηλιάδη, τον άκούραστο
είλωτα της σκηνης; Η Μ. Βάλ-
μα έκπληξη για μιαν άκόμα
φορά, ως πού να κατακυρωθή
πολύ σύντομα πιά ή σημαντική
άξία της, κι' ό τενόρος Τ. Κάσ-
σης, σε εμφάνιση και φωνή ό
κατόλληλος ζέν πρεμιέ. Μά και
για τον άχαρι ρόλο της Άσήμως
ή Ε. Δάνικα άπετέλεσε άλλη
μιαν έκπληξη ικανοποιητική,
όσο κι' ό Ι. Δούκας στην άρ-
μόδια θέση του.

Θά υπήρχε λόγος άραγε να
τονισθή πώς έκανε το καθήκον
του ό μουσικοσυνθέτης Θ. Σα-
κελλαρίδης; Νομίζομε πώς πε-
ριττεύει. Υπάρχει μιá πελώρια
σφραγίδα πάνω σ' όλόκληρη τή
νέα «Μαρία Πενταγιώτισσα»
πού προδίδει τή συμβολή του
δασκάλου με τá γλυκύτατα προϊ-
όντα της άπαράμιλλης τέχνης
του.

ΑΠ. Ν. ΜΑΓΓΑΝΑΡΗΣ